

હ્યુમસ

હ્યુમસ એટલે શું ?

વનસ્પતિ અને પ્રાણી જન્ય પદાર્થોનું સુક્ષ્મજીવાણું દ્વારા વિઘટન થી તૈયાર થયેલ બદામીથી કાળા રંગનો સેન્દ્રીય પદાર્થ જેને હ્યુમસ તરિકે ઓળખવામાં આવે છે.

હ્યુમસની લાક્ષણિકતા

- હ્યુમસની પાણી શોષવાની ક્ષમતા તેના વજન ના ૮૦% પાણીનું શોષણ કરે છે.
- હ્યુમસમાં ૬૦% ઓર્ગેનિક કાર્બન અને ૭% નાઈટ્રોજન તેમજ થોડા પ્રમાણ ફોસ્ફરસ અને ગંધક તત્વ મળી આવે છે.

હ્યુમસ નિર્માણ ક્યારે થાય છે ?

હ્યુમસનું નિર્માણ કુદરતી રીતે થાય છે. જે જમીનમાં રહેલ સેન્દ્રીય અથવા કાર્બનિક કચરાનું વિઘટન થયા બાદ ૨-૩% જેટલું હ્યુમસ નિર્માણ થાય છે.

હ્યુમસના નિર્માણમાં નિચેના મુદ્દાઓ ધ્યાને રાખવા

- જમીનને ખેડાતી અટકાવવી.
- જમીનમાં થતું ઘોવાણ અટકાવવું.
- વધુમાં વધુ સેન્દ્રીય ખાતર/ખેત કચરાનો ઉપયોગ કરવો.
- સેન્દ્રીય મલ્સીંગ કરવું આથી હ્યુમસનું પ્રમાણ વધે છે.

Deep Offset Kohliar
9228418181

કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર

અંબુજા સિમેન્ટ ફાઉન્ડેશન, અંબુજાનગર, કોડીનાર, જિ.ગીર સોમનાથ

**Ambuja
Cement
FOUNDATION**

મનિષભાઈ બલદાણીયા
(વિષય નિષ્ણાંત-પાક વિજ્ઞાન)

રમેશભાઈ રાઠોડ
(વિષય નિષ્ણાંત-પાક સંરક્ષણ)

જીતેન્દ્રસિંહ
(વરિષ્ઠ વૈજ્ઞાનિક અને વડા)

હંસાબેન ગામી
(વિષય નિષ્ણાંત-ગૃહ વિજ્ઞાન)